

Göteborgs kommun
goteborg@goteborg.se

2018-12-13
1 (18)
Dnr-2018:6343

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Herrgårdsskolan F-6 i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Herrgårdsskolan F-6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer då det bedöms behövt.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Herrgårdsskolan F-6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn på Herrgårdsskolan F-6 behöver ta ansvar fullt ut och se till att elevernas studieresultat följs upp och analyseras ur ett helhetsperspektiv. I uppföljning och analys behöver beaktas vilken påverkan kön kan ha för flickors och pojkars resultat.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Herrgårdsskolan F-6 behöver arbeta med att stimulera och utmana eleverna i undervisningen utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. Eleverna har rätt att utmanas med uppgifter och aktiviteter som utvecklar deras tänkande och kunskapsutveckling i syfte att främja och stärka deras motivation och engagemang i undervisningen.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i låg utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Utbildningen behöver utformas så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. För att detta ska ske bör ett samlat arbete med att skapa studiero på skolan finnas. I detta ingår att alla som arbetar i skolan har ett gemensamt förhållningssätt och att det finns en medvetenhet om hur studiero påverkar lärandet i undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 augusti 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen box 2320, 403 15 Göteborg Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6343) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9, 10 och 34 §§, 4 kap 4-7 §§ skollagen

Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 2010:37) (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar.

Skälen för bedömningen är att rektorn i flera delar skapar en god grund för utvecklingen av undervisningen på Herrgårdsskolan F-6. Det gör rektorn genom att skapa förutsättningar för lärarna på skolan att samverka och därmed försäkra sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna, genom exempelvis verksamhetsbesök. Dock saknas på skolenheten uppföljning av elevers studieresultat utifrån ett helhetsperspektiv. Det innebär att vissa av skolenhetens utvecklingsåtgärder har en svag koppling till den genomförda analysen samt i vilken grad elevernas könstillhörighet påverkar deras förutsättningar att lära och utvecklas. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka med varandra och förutsättningar för det kollegiala lärandet att ge avtryck i undervisningen. Inför läsåret 2018/19 har skolan genomgått en omorganisation där årskurs F-1, 2-3 och 4-6 delar skollokaler vilket lärarna i intervju uppger har bidragit till bättre samverkan årskursvis än vad det varit tidigare. Elevhälsan och rektorn berättar i intervju att de sett att det finns ett behov av lektionsstruktur på skolan då många elever behöver anpassningar inom ramen för undervisningen. Rektor har därför infört en gemensam lektionsstruktur med tillhörande bildstöd med syftet att bidra till att hjälpa elever i undervisningen och avlasta arbetsbördan för den enskilda läraren. Lärarna på skolan säger i intervju att de även arbetat med lågaffektivt bemötande under cirka två läsår. Elevhälsan berättar också att de har som uppdrag att introducera nyanställd personal i detta arbetssätt. Vidare beskriver rektorn att hon har ambitionen

att vara ute i verksamheten en gång i veckan och göra verksamhetsbesök, en så kallad rond, från och med det här läsåret. Detta är enligt rektorn med syfte att få en överblick över verksamheten och för att säkerställa att alla lärare arbetar på samma sätt. Rektorn ser till att alla nyanställda får en planerad introduktion i arbetet, dels genom att nyanställda introduceras i skolans gemensamma arbetssätt, och dels genom att arbetslaget är med och stöttar.

Granskningen visar däremot att det på skolenheten saknas en uppföljning av elevers studieresultat utifrån ett helhetsperspektiv. Rektorn berättar i intervju att hon går igenom måluppfyllelse, nationella prov och resultat tillsammans med lärare och elevhälsan, dels genom medarbetarsamtal, och dels i samband med arbetslagsmöten. Däremot följs inte elevernas studieresultat upp utifrån könstillhörighet, säger rektorn, elevhälsan och lärare i intervju. Därmed saknas utvecklingsåtgärder för hur undervisningens genomförande skapar förutsättningar för elever att lyckas, oavsett könstillhörighet. Rektorn skriver i den analys av måluppfyllelsen som skickats in till Skolinspektionen, att skillnaden mellan pojkars och flickors studieresultat inte har med kön, utan med eleverna som individer att göra. Detta säger även elevhälsan och lärare som i intervjuer berättar att de inte har diskuterat resultat baserat på kön, utan utifrån gruppen elever som helhet. Skolinspektionen kan se genom rektorns egen analys av måluppfyllelsen samt i Skolverkets statistik från läsåren 2015/16 och 2016/17, att pojkar generellt får högre betyg än flickor i årskurs 6 på Herrgårdsskolan F-6.

Dessutom höjde pojkar sin måluppfyllelse med 19 procent från höstterminen 2017 till vårterminen 2018. Flickornas måluppfyllelse under samma period var oförändrad. Rektorn och elevhälsan säger att en anledning till att resultaten ser ut som de gör kan bero på att många flickor har mått dåligt under en längre period, att pojkar lätt hamnar i konflikter och inte kan fokusera på skolan förrän sista terminen samt att det har kommit nyanlända elever till skolan. Rektorn säger vidare att flickorna på skolan ofta mår dåligt och att personalen på skolan är glada bara flickorna kommer dit, och att skolnärvaro får vara fokusområdet för dessa flickor. Gällande måluppfyllelsen beskrivs det att pojkarna lätt hamnar i konflikter fram till sista terminen i årskurs 6 då de skärper sig för att få betyg. Att hjälpa dessa elever och att sätta in rätt stöd är inte alltid lätt, säger rektorn och elevhälsan och säger vidare att det är i samarbetet med externa aktörer, som Barn- och ungdomspsykiatri eller socialtjänst, det brister i stöd för dessa elever. På frågan om lärare, elevhälsa eller rektor analyserat skillnaden mellan flickors och pojkars resultat och vad orsaken till resultaten kan bero på svarar de nej. Vidare svarar rektorn att hon sett skillnaderna och är medveten om att det sett ut så över tid, men inte analyserat orsaker eller samband med koppling till undervisningen. Elevhälsan uppger vidare att det inte finns något, av rektorn, initierat arbete kring jämställdhet på skolan. Därmed saknas ett samlat arbete kring dessa

frågor som inte utvärderas och således kan inte rektor se eventuella effekter på elevernas måluppfyllelse. Uppföljning av elevernas studieresultat sker inte fullt ut utifrån ett helhetsperspektiv. Rektor och lärare saknar faktisk kännedom om hur och på vilket sätt elevernas könstillhörighet kan påverka deras förutsättningar att lära och utvecklas inom utbildningens mål.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- **Rektorn på Herrgårdsskolan F-6 behöver ta ansvar fullt ut och se till att elevernas studieresultat följs upp och analyseras ur ett helhetsperspektiv. I uppföljning och analys behöver beaktas vilken påverkan kön kan ha för flickors och pojkars resultat.**

För att kvaliteten i skolans undervisning ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp, utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling). En viktig utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete är att rektorn har god kännedom om nulägesbilden på skolan. Det får rektorn genom att följa upp elevernas måluppfyllelse och studieresultat ur ett helhetsperspektiv, genom att göra en bred uppföljning. Den uppföljning rektorn gör på Herrgårdsskolan F-6 för att få kännedom om nulägesbilden är av övergripande mått, som exempelvis andel elever som når minst E, nyanlända elever och resultat på nationella prov. Rektor har inte följt upp skillnader utifrån kön, eller hur undervisningens genomförande skapar förutsättningar för elever att lyckas, oavsett könstillhörighet. Rektor har genomfört lektionsobservationer och haft diskussioner med lärare av mer informell karaktär, men inte inkluderat det tillräckligt tydligt i sin uppföljning av elevernas måluppfyllelse och studieresultat.

Exempel på en bred uppföljning är den som täcker in en stor bredd av resultatmått så som samtliga ämnen och grupper av elever (exempelvis flickor/pojkar, utlandsfödda, föräldrars utbildningsbakgrund). De uppgifter om undervisningens genomförande, elevernas resultat och förutsättningar för genomförande som inhämtas i uppföljningen måste analyseras. En analys innebär att bryta ner resultatet och studera skillnader och variationer mellan olika elevgrupper och klasser, ämnen och målområden. Ett ytterligare steg i analysen är att försöka identifiera möjliga orsaker till vad låg måluppfyllelse, eller skillnad i måluppfyllelse beroende på kön beror på. Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektorn besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Dessa insatser ska ta sikte på att höja elevernas måluppfyllelse

och höja undervisningens kvalitet. I analys- och utvecklingsarbetet är det centralt att rektorn skapar delaktighet i uppföljningen. När personal och elever känner sig delaktiga i arbetet sker förankring och ökad förståelse för verksamhetens problem, styrkor och förbättringsarbete.¹

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner med kunskapskrav.

Skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen mestadels är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd vilket huvudsakligen främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Vidare framgår att eleverna i varierad utsträckning ges möjlighet att reflektera över sitt lärande och delta i planering och innehåll av undervisningen. Granskningen visar däremot att arbetssätt och anpassningar i undervisningen på Herrgårdsskolan F-6 inte möter varje enskild individs behov och förutsättningar, vilket påverkar elevernas möjligheter att stimuleras och utmanas. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

Granskningen visar att undervisningen på Herrgårdsskolan F-6 överlag är målfokuserad, varierad och ger eleverna ett aktivt lärarstöd. Intervjuer och de lektionsobservationer Skolinspektionen genomfört visar att flera lärare använder sig

¹ 4 kap. 4 och 7 §§ skollagen; Skolverket 2012, s. 25, 34.

av en gemensam lektionsstruktur med bildstöd. Strukturen grundar sig i material från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och innebär att lärarna har bildstöd på tavlan i samband med uppstart, genomgång och avslut. I årskurserna 4-6 varierar lärarnas arbete med denna lektionsstruktur och elevhälsan säger i intervju att det används främst av lärarna i årskurs 1-3. Elevhälsan säger också att detta arbetssätt ska implementeras under läsåret bland lärarna som undervisar i årskurserna 4-6. Under Skolinspektionens lektionsbesök exemplifieras detta då de flesta lärare använder strukturen och dessutom kopplar strukturen till läroplanens mål och tidigare lektioner. I intervju säger lärare och elever att i årskurserna 1-3 använder sig alla lärare av denna struktur. Under granskningen ges också flera exempel på att lärare varierar undervisningen så att den består av olika typer av uppgifter och aktiviteter. Detta exemplifieras också under Skolinspektionens lektionsbesök då flertalet av lektionerna innehåller flera moment där elever arbetar självständigt, i par och i grupp. När eleverna arbetar självständigt ges flera exempel på att lärare aktivt hjälper elever med uppgiften, vilket framkommer av intervjuer och lektionsbesök. Under Skolinspektionens besök går exempelvis flera av lärarna runt i klassrummet och hjälper eleverna aktivt då de arbetar själva eller i par med olika uppgifter. Eleverna får också olika moment att arbeta med under samma lektion. Eleverna uppger i intervju att det är på detta sätt de brukar arbeta. Vidare visar granskningen att undervisningen överlag innehåller övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar, samt att det finns utrymme för eleverna att reflektera över sitt eget lärande.

Granskningen visar vidare att eleverna i varierad utsträckning görs delaktiga i undervisningen. Flera lärare berättar att de har metoder för att planera och utvärdera undervisningen med eleverna, även om det ibland sker ad hoc. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer syns flera exempel på lärare som låter elever berätta vad lektionen innehållit, vad de tränat på, varför de tränat på det och vad de blivit bättre på. Det görs till exempel genom VÖL (vad jag vet, önskar lära mig och lärt mig) exit-tickets, tummen-upp metoden eller handuppräckning. På några lektioner uttrycker lärarna att det är okej att ha fel vilket leder till att fler elever ställer frågor. Lärarna berättar i intervju att eleverna får vara med och påverka mer i vissa årskurser än i andra. Lärarna ger exempel på att eleverna fick vara delaktiga i arbetet med riksdagsvalet samt i ett arbete om rymden där elevernas egna frågor och idéer plockades in i undervisningen. Lärarna säger vidare att de borde bli bättre på att synliggöra och sätta ord på hur eleverna är med och påverkar reellt så att eleverna själva förstår att de faktiskt är med och planerar och utvärderar undervisningen. Några elever har en medvetenhet kring att de är med och påverkar, vilket de också säger i intervju.

Granskningen visar däremot att arbetssätt och anpassningar i undervisningen inte möter varje enskild individs behov och förutsättningar, vilket påverkar de elever som behöver extra utmaningar. Några elever uppger i intervju att det är lätt att få hjälp om man som elev har svårt för ett ämne eller en uppgift, men om man som elev behöver utmanas är det inte lika lätt. Några elever känner inte till att de kan få utmanande uppgifter. Detta exemplifieras vid lektionsbesök då elever på flera lektioner får sitta och vänta eller läsa i sin bänkbok om hen blir klar före sina klasskamrater. Elever berättar i intervju om att de ibland får arbeta med uppgifter i ett annat ämne om de blir klara snabbt. Vid lektionsbesöken framkom också att eleverna startade med samma uppgift på alla lektioner som besöktes. Lärarna säger i intervju att de oftast startar upp med en gemensam uppgift och så får eleverna utmaningar på olika sätt därefter. Lärarna säger också att de försöker anpassa efter elevernas kunskapsnivå men att det ibland är svårt. Lärarna ger exempel på utmaningar de kan ge till elever, så som att skriva i en cirkelmodell som innebär att eleven själv kan välja nivå. Elevhälsan uppger att elever som behöver extra utmaningar inte får det i lika stor omfattning som de elever som behöver extra anpassningar. Rektorn säger i intervju att arbetet med extra utmaningar är ett utvecklingsområde för skolan och att specialpedagogen försöker stötta lärarna i detta arbete. Förstelärarna har också fått i uppgift att arbeta vidare med det.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Herrgårdsskolan F-6 behöver arbeta med att stimulera och utmana eleverna i undervisningen utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. Eleverna har rätt att utmanas med uppgifter och aktiviteter som utvecklar deras tänkande och kunskapsutveckling i syfte att främja och stärka deras motivation och engagemang i undervisningen.

En central utgångspunkt i läroplanen är att undervisningen ska utgå ifrån och anpassas efter de enskilda elevernas olika behov och förutsättningar. Varje elev ska ges ledning och stimulans efter sina förutsättningar genom att stimulera och utmana alla elever

att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.² En undervisning som utformas på detta sätt brukar också benämnas som en individualiserad eller individanpassad undervisning. Det innebär att läraren bör ta reda på vilka behov och förutsättningar eleverna har, och sedan anpassa innehåll och arbetssätt så att alla elever utmanas och stimuleras på bästa sätt. För elever som är extra intresserade och nyfikna kan det innebära att undervisningen inte blir tillräckligt utmanande eftersom de tenderar att få göra mer av samma till exempel genom att skriva mer än de andra i en uppgift eller arbeta med något helt annat när de väntar in övriga klasskamrater. När det gäller högpresterande elever har Skolverket bland annat dragit slutsatsen att dessa elever bör få arbeta med att förstå ett avancerat innehåll, med stöd från läraren. Vid Herrgårdsskolan F-6 finns det utrymme för att utveckla detta arbete. Lärarna på Herrgårdsskolan F-6 är bra på att anpassa undervisning och uppgifter för de elever som behöver extra hjälp och stöd för att nå de grundläggande målen. Däremot saknas många gånger likvärdiga anpassningar och extra utmaningar för de elever som behöver stimuleras och utmanas för att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling.

Exempel på utmanande undervisning kan vara att läraren kognitivt utmanar eleverna med uppgifter och aktiviteter, som utvecklar och utmanar deras tänkande. Det kan till exempel vara att ta fasta på elevernas erfarenheter, intressen och föreställningar och utmana dessa med hjälp av intresseväckande frågeställningar och uppgifter. Det kan också vara att eleverna utmanas på en nivå strax ovanför sin nuvarande förmåga. Detta ställer krav på såväl tankemässiga utmaningar som på lärarstöd under lektionstid. Rent konkret innebär det att som lärare erbjuda en större variation av uppgifter att välja mellan för elever, att extra uppgifter som erbjuds elever som snabbt blir klara är av fördjupande karaktär, snarare än upprepande.³ Centralt är att lärarna skapar en flexibel undervisning där alla elever, oavsett kunskapsnivå, får arbeta med ett utmanande innehåll på lämplig nivå efter deras förutsättningar.⁴

² Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning. 2.2 Kunskaper, Riktlinjer.

³ Skolinspektionen, 2016a, Utmaningar i undervisningen: Många elever behöver mer stimulans och utmaningar, Tematisk analys, Stockholm: Skolinspektionen, s.6.

⁴ Skolverket, 2012b, Högpresterande elever, höga prestationer och undervisningen, Rapport 379, Stockholm: Fritzes, s. 51, 54f.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i låg utsträckning av studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.2

Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skälen för bedömningen är att granskningen visar att arbetet med studiero behöver utvecklas. Lärarna i främst årskurserna 2-5 på Herrgårdsskolan F-6 vidtar vissa åtgärder för att skapa en lugn miljö som på kort sikt ger viss effekt, men som inte långsiktigt ger förutsättningar för studiero. Konsekvensen är ett mindre gott resultat i arbetet med studiero där det återkommande finns elever som ägnar sig åt annat än skolarbete, elever som känner sig störda i sitt skolarbete och att studieron ofta brister. Granskningen visar däremot att Herrgårdsskolan F-6 har ett medvetet och gemensamt arbete med att skapa trygghet. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

Granskningen visar att det finns ämnen och klasser där studieron inte är bra, att studieron störs regelbundet av vissa elever och att det finns ett behov av att utveckla arbetet så att studiero finns i samtliga ämnen och klasser. Eleverna i alla årskurser förutom årskurs 6 säger i intervju att studieron ofta brister på lektionerna. Några elever uppger vidare att det exempelvis är några elever som har svårt att koncentrera sig på lektionerna. När dessa elever börjar prata högt och gå runt i klassrummet så sprider det sig till fler elever. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer syntes vid flera tillfällen att elever satt sysselsatta med annat än skolarbete, väntade ut andra elever, att lärare inte alltid kunde upprätthålla studiero i vissa klasser och att flera elever hade svårt att fokusera på uppgiften då andra elever störde. Att några elever störde andra elever på vissa lektioner märktes exempelvis genom att eleverna gick omkring, pratade högt eller gick fram och pratade med andra elever som arbetade med en uppgift. Några av dessa elever slutade inte störa trots att läraren sa till vid upprepade tillfällen under lektionen. Rektorn berättar i intervju att personalen försöker skapa åtgärder runt de elever som har svårigheter med till exempel koncentrationen men att det är svårt. Det finns ordningsregler, både för hur man ska bete sig i skolan och för hur man ska bete sig i klassrummen, säger flera lärare i intervjuer. Eleverna berättar i intervjuer att de har pratat om ordningsregler och språkbruk, men att det inte hjälper. Eleverna säger också att det förekommer bråk,

slagsmål och grovt språkbruk på skolan, i vissa klasser dagligen. Lärare, elevhälsa och rektor säger att de är medvetna om att det förekommer bråk och grovt språkbruk. Elevhälsan säger vidare att skolan ska arbeta med språkbruket om behovet finns, men att det är svårt att komma åt. Lärare, elevhälsa och rektor säger vidare att de tidigare haft ett arbete på skolan gällande språkbruk, men att det arbetet inte är aktivt detta läsår.

Granskningen visar däremot att det finns ett medvetet och gemensamt arbete med att skapa trygghet på skolan. Arbetet är både främjande och åtgärdande och bygger på analys utifrån resultat på elevenkäter kring området trygghet. I stort sett all personal på Herrgårdsskolan F-6 arbetar med gemensamma förhållningssätt i både klassrum och övrig skolmiljö, vilket bekräftas i samtliga intervjuer. Exempel på gemensamma förhållningssätt på Herrgårdsskolan F-6 är bland annat lågaffektivt bemötande, placering i skolmatsalen, rastvakter med givna aktiviteter och gemensam lektionsstruktur med bildstöd. I informationsinhämtningen inför granskningen skriver rektorn att skolan arbetar med detta för att skapa trygghet i klassrummen och den övriga skolmiljön och att all personal ska arbeta på ett likvärdigt sätt. Det framkommer även i intervjuer att eleverna görs delaktiga i arbetet med trygghet genom att de dels fyller i en trygghetskarta, och dels lyfter trygghetsfrågan via elevrådet. Det har även gjorts en satsning på högre personalnärvaro på raster samt att rasterna ska innehålla någon given vuxenledd aktivitet. Detta har enligt flera intervjugrupper bidragit till att elever som inte vet vad de ska göra på rasten har någonstans att gå, samt att fler vuxna är synliga på skolgården.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Utbildningen behöver utformas så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. För att detta ska ske bör ett samlat arbete med att skapa studiero på skolan finnas. I detta ingår att alla som arbetar i skolan har ett gemensamt förhållningssätt och att det finns en medvetenhet om hur studiero påverkar lärandet i undervisningen.

För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring arbetet med att skapa studiero på skolan. För att åstadkomma en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om

gemensamma strategier och förhållningssätt. För rektorn är lärarnas upplevelse av hur detta arbete fungerar en viktig utgångspunkt för reflektion och omprövning. Det handlar ytterst om att fånga och förstå den skolkultur som råder, och att det finns ett gemensamt förhållningssätt för hur ordningsregler ska hanteras om de uppstår.⁵ Vid Herrgårdsskolan F-6 finns det utrymme för att utveckla detta arbete. Även om lärarna på Herrgårdsskolan F-6 har ett gemensamt förhållningssätt gällande att skapa trygghet i klassrummen och i skolmiljön saknas ett lika tydligt förhållningssätt kring studiero.

Exempel på lärares arbete med att skapa studiero kan handla om hur dessa agerar både förebyggande och åtgärdande när det finns ordningsproblem, i en elevgrupp eller kopplat till enstaka elever. I detta arbete kan det till exempel ingå hur klassrummet är möblerat. Det kan också handla om bemötandefrågor som att vara en god förebild genom att uppmärksamma önskvärda beteenden hos eleverna.⁶ Lärarna behöver på ett konstruktivt sätt uppmärksamma elever som förefaller passiva eller oengagerade i skolarbetet eller de elever som av andra skäl stör andra. Sådant som stör andra elever kan exempelvis vara elever som rör sig runt i klassrummet utan orsak som är kopplad till undervisningen, eller att elever vid upprepade tillfällen tar muntlig kontakt med varandra av orsaker som inte är kopplade till undervisningen. Om det, trots försök till gott förebyggande arbetet, ändå uppstår ordningsstörningar i undervisningen behöver läraren agera tydligt och effektivt för att skapa lugn och arbetsro igen. Hur detta ska ske anges i 5 kap. 6-24 §§ skollagen. Elever som inte blir tankemässigt utmanade och stimulerade på lektionerna riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga.⁷

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg sker i hög utsträckning på Herrgårdsskolan F-6.

⁵ Skolinspektionen (2016c) Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också, Stockholm: Skolinspektionen, s. 16.

⁶ Skolverket (2011b), Utvärdering av metoder mot mobbning, Rapport 353, Stockholm: Fritzes, s. 204ff.

⁷ Ibid. s. 15.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14-15 §§

10 kap. 20 a § skollagen, 9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skälen till bedömningen är att granskningen visar att rektorn överlag ger lärarna förutsättningar att ge likvärdiga omdömen och sätta likvärdiga betyg. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

Granskningen visar att rektorn tillsammans med lärare diskuterar och analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen och årskurser. Detta görs till exempel via arbetslagsmöten, medarbetarsamtal och vid pedagogiska forum. Lärarna berättar i intervju att de i ett pedagogiskt forum till exempel kan lyfta ett gott exempel från skolans verksamhet som de tillsammans arbetar med i syfte att öka likvärdigheten. Ett annat exempel lärarna lyfter är att de fått i uppgift att tillsammans komma överens om hur de ska stötta eleverna i engelska då det i analys av resultaten från de nationella proven kommit fram att eleverna behövde utveckla sina kunskaper i ämnet.

Granskningen visar också att rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och att rektorn skapar förutsättningar för lärare att diskutera bedömnings- och betygsfrågor. I den informationsinhämtning rektorn skickat till Skolinspektionen inför granskningen samt i intervjuer framkommer att det finns utrymme för lärarna att ha sambedömning och diskussioner kring bedömning och betygsättning, exempelvis via skolans pedagogiska forum. Det framkommer också att rektorn ger lärarna förutsättningar för att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Det sker till exempel genom sambedömning av vissa delar av de nationella proven. Sambedömning av nationella prov görs genom att några lärare från Herrgårdsskolan F-6 sambedömer delar av de nationella proven tillsammans med andra lärare från stadsdelen. Efter sambedömningen tas resultat med till skolenheten och diskuteras vidare på arbetsplatsträffar. Lärarna berättar i intervjuerna att de även har en gemensam samplanering för bedömning av de nationella proven på skolan utöver sambedömningen i stadsdelen. Utifrån analys av exempelvis resultat ur de nationella proven berättar lärarna att de får i uppgift av rektorn att tillsammans komma överens om hur de ska stötta elever i något ämne eller del av ämne som de har svårt för, eller där resultaten visat sig vara låga. Rektor och lärare tar även upp och diskuterar skillnader mellan betygsresultat och resultat på nationella prov och rektorn fattar

därefter beslut om nödvändiga åtgärder. Exempel på åtgärd är att lärarna har fått i uppgift att se över hur de rättar de nationella proven, eftersom det visade sig att lärarna rättade vissa prov strängt. Lärarna berättar vidare att de även arbetar med bedömningsportalen och de bedömningarna delas mellan lärare över årskurserna, exempelvis i överlämningen mellan årskurs 3 och 4. Rektorn berättar vidare att obehöriga lärare stötts av behöriga lärare i bedömning och betygsättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Enhetschef
Signerat av: Helena Boëthius

X Johanna Svedberg

Föredragande
Signerat av: Johanna Svedberg

I handläggningen av ärendet har även Anders Bengtsson, utredare och Magnus Jonasson, jurist medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 9 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 18 september 2018 och den 20 september 2018. Besöket genomfördes av Johanna Svedberg och Anders Bengtsson.

Herrgårdsskolan F-6 är en kommunal grundskola i Göteborgs kommun med verksamhet i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-6. Skolan är belägen i Lundby i stadsdelen Hisingen. Totalt har skolan 325 elever.